

dődött az ostrom és szeptemberig tartott. A török vezér is megfeszítette minden erejét s midőn a keresztények a vár feladására szólították fel, azt felelte, hogy szívesen odaadja bármelyik várát Magyarországon, csak Budát nem. A török nagyvezér is segítségére sietett az ostromolt várnak s 80.000 főnyi seregével akarta áttörni az ostromló keresztény sereget. A keresztények azonban egyetlen emberét sem engedték a várba. Valamennyien jó keresztények voltak a vár ostromlói, hogyne harcoltak volna szívesen a pogány török ellen. Most meg éppen a sokat szenvedett Magyarországot fővárosáról volt szó, amely egész Európát védelmezte százötven évig. Ezért küzdöttek olyan elszántan. Végre szeptember 2-án rohamot rendelt Károly főherceg. Ellenállhatatlan erővel és lelkesedéssel rohantak fel a várra a keresztény seregek, mindegyik élén pedig a magyar kurucok, akik elsőként akartak lenni a vár visszafoglalásában. Engedték őket, mivel tudták, hogy egytől-egyig az életét is kész feláldozni hazájáért, szabadságáért. A török vezér ereje fogytáig küzdött és vitézül tartotta a várat, de hiába volt hősiessége. A már-már megrendült német katonáknak új erőt adott annak látása, hogy a kuruc ezredes, Petneházy vakmerő embereivel egyre feljebb hatolt a vár falán s már feljutott a fal tetejére. Gyilkos fegyvere utat nyitott a bástyáig s egy Fiáth nevű magyar vitéz kitűzte az első zászlót, a piros-fehér-zöld magyar zászló Budavár ormán! Előbb a falakon, majd az utcákon folyt a rettenetes küzdelem. Halomban heverték már az elesettek, maga a vár vitéz védője is sebektől borítva vérzett, de azért még egyre villogtatta görbe kardját s osztogatta a halálos csapásokat, mintha nem ismerné a halált. Egyre összébb, összébb szorult a török csapat s egyre növekedett a keresztények száma. Már Adurrahman basa is elesik, de vitéz testőrei, a janicsárok tovább vívnak elesett parancsnokuk mellett, utolsó csöpp vérig. Végre elesett az utolsó török is, felszabadult Buda vára s ezzel véget ért a százötven éves török uralom szegény hazánk fölött.)

Egy tanuló elszavalja:

Előre

A gárdának jelszavát
Egész világ hangoztatja:
„A francia gárda meghal,
Hanem magát meg nem adja.“
Nekünk is volt egy jelszavunk,
Lázba jött a honvéd tőle:
Nem volt abban a halálról,
Nem volt abban megadásról,
Egy szó volt csak, hogy: Előre!

Csodálatos ifju sereg,
Mely, nem tudni, hogyan támadt,
Napok születték s mégis mintha
Szülte volna három század.
Most rohannak... pusztító tűz...
A fele már ki van dőlve...
Most elnyeli a füstfelleg...
Meghaltak tán? Nem! Ott men-
nek!
Ott hallatszik, hogy: Előre!

Ezzel himzé a honleány,
E szóval a honfi-zászlót,
Ezzel ment el az a gyermek,
Akit anyja másnap gyászolt.
De ha maradt még egy fia
S kívánta a haza tőle:
Az egyiket megsiratta,
A másikat odaadta
S ment a gyermek, ment: **Előre!** És azt mondta, hogy: **Előre!**

Mint viharban a tengernek
Összezudul minden habja:
Mind ott voltak... egymás mellett
A fiu és édesapja.
Apa elhullt — és a fiu
Ráborult a vérző főre:
„Csak egy szót még, édesapám...”
A haldokló felnézett rá
S ment a gyermek, ment: **Előre!** És azt mondta, hogy: **Előre!**

Ó, drága kincs, melyet anyyi
Sirhalom-föld be nem fedett...
Szó, amely — bár némán — kiált...
Mit elvenni nem lehetett,
Ott van a zugó erdőkbe,
Beirva az arcredőkbe,
Csontok közé, milk széthulltak...
Mert azok is megmozdulnak,
Ha még egyszer lesz: **Előre!**

Tóth Kálmán.

5. Szeretnétek-e katonák lenni? Mi a magyar katona nótája, gyermekek? Énekeljük hát el: Fel, fel vitézek a csatára! De tüzzel, lelkesedéssel ám, mintha már is kergetnénk kifelé hazánkból az ellenséget!

6. Olvasás.

A haza a mi édesanyánk. És ha egyszer, amikor már ti is nagyok lesztek és a haza szólit benneteket zászlója alá, akkor is ilyen lelkesen, dalolva menjete, gyermekeim. De kit szerettek legjobban a világban, gyermekek? Igen, az édesanyánkat. Olvasunk most az édesanyáról. Vegyétek elő az olvasókönyvet, nyisátok fel Jézus és a gyermek című olvasmánynál!

(A választott olvasmány bármilyen lehet, ami a könyvben van, csak a gyermekről és az édesanyáról szóljon.)

Jézus és a gyermek

Jézus a népet tanította. Tanítás után leült egy pálmafa árnyékába. És kisdedeket vittek hozzája, hogy áldja meg őket.

Jézus reájuk tekintett és megáldotta őket egyenkint. Azután az egyik kis gyermeket maga elé állította és mondotta tanítványainak:

— Nézzétek e kisdéd szemét! Bizony, mondom néktek, ilyen szeműek az én Atyám ártatlan angyalai a mennyek országában! S kezét a gyermek fejére tette s megáldotta őt.

Volt ott egy karonülő kisdéd, fehérarcu és feketeszemű, öltö-